

**แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในอำเภอพยุหะคีรี
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1**

**The Guidelines for Student Assistance System of Schools in Phayuha Khiri District
Under Nakhon Sawan Primary Educational Service Area Office 1**

ศิริพร สุจาติก*

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิเวศน์ คำรัตน์**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาและเสนอแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในอำเภอพยุหะคีรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1 วิธีดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 2 ขั้นตอน คือ 1) ศึกษาปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ผู้บริหารโรงเรียนและครูปฏิบัติการในโรงเรียน จำนวน 148 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ มีความเที่ยงเท่ากับ 0.99 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2) เสนอแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยการประชุมสมทนากลุ่มใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า

1. ปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีปัญหาสูงสุด คือ ด้านการส่งเสริมนักเรียน ด้านที่มีปัญหาลดสุดคือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล
2. แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในอำเภอพยุหะคีรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1 ตามกระบวนการ 5 ด้าน คือ
  - 2.1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ได้แก่ ผู้บริหารและครูควรตระหนักถึงความสำคัญในการบันทึกข้อมูลของนักเรียนรายบุคคลให้ถูกต้อง มีการบันทึกข้อมูลเพิ่มเติมจากผู้ปกครองนักเรียน
  - 2.2 ด้านการคัดกรองนักเรียน ได้แก่ ผู้บริหารควรจัดประชุมเชิงปฏิบัติการด้านการคัดกรองนักเรียนให้กับครู ส่งเสริมให้ครูมีการศึกษาดูงานด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
  - 2.3 ด้านการส่งเสริมนักเรียน ได้แก่ ผู้บริหารควรมีการจัดสรรงบประมาณให้ตรงกับโครงการในการส่งเสริมนักเรียน มีการระดมหางบประมาณจากหน่วยงานภายนอกสนับสนุนและควรมีการประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาส่งเสริม ให้การช่วยเหลือนักเรียน
  - 2.4 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ได้แก่ ผู้บริหารควรจัดอบรมครูโดยจัดหาวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ทางทักษะและเทคนิคการให้คำปรึกษา เพื่อให้ครูสามารถที่จะให้คำปรึกษา
  - 2.5 ด้านการส่งต่อนักเรียน ได้แก่ ผู้บริหารควรประชุมคณะครูในการวางโครงสร้างที่ชัดเจน ชี้แจงให้ครูทุกคนได้เข้าใจถึงการส่งต่อนักเรียนทั้งภายในและภายนอก

คำสำคัญ : แนวทางการดำเนินงาน, ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

*ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

**อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

ABSTRACT

The purposes of this research were to study the problems and the guidelines for student assistance of Schools in Phayuha Khiri District Under Nakhon Sawan Primary Education Service Area office 1. Research was conducted in two phases. 1 was to study the problems of student assistance system of school. The sample consisted of 148 education institution administrators and teachers. The research instrument was a 5 –level rating scale questionnaire with a reliability coefficient of 0.99. The data were statistically analyzed by percentage, mean and standard deviation. Phase 2 was to propose the guidelines for student assistance system of school by way of focus group discussion and content analysis technique.

The research results were as follows:

1. The problems of student assistance system of school in Phayuha Khiri District Under Nakhon Sawan Primary Education Service Area office 1 as a whole was at a moderate level. By aspects, that with the high level problem of Student Promotion and the lowest level problem of Knowing individual student.

2. The Guidelines for Student Assistance System of Schools in Phayuha Khiri District Under Nakhon Sawan Primary Education Service Area office 1 which were separated in each aspect as follows:

2.1 Knowing individual student. Administrators and teachers should be aware of the importance of accurately recording student data. Additional information from parents is provided.

2.2 Students screening. Administrators should organize a screening workshop for teachers. Encourage teachers to study the implementation of student support system.

2.3 Student Promotion. There is a clear budget to support each student's development. The teacher has a meeting. Understand the creation of evaluation forms to summarize the activities to meet the objectives.

2.4 Preventing and solving student problems. Executives should allocate budgets to the project to promote students. Budgeting from external agencies should be mobilized. Help students

2.5 Student referral. Administrators should meet the teacher in a clear structure. Instruct all teachers to understand the internal and external students.

Keywords: operational guidelines, Student Assistance System

กุ่มิหลัง

สภาพปัญหาเด็กและเยาวชนในปัจจุบันเข้าสู่ภาวะวิกฤตที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ภายใต้สภาวะการเปลี่ยนแปลงของสังคม ส่งผลให้เด็กและเยาวชนมีพฤติกรรมในทางที่แย่ง ทั้งในเรื่องการเสพสารเสพติด การลักเล็กขโมยน้อย การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร การฆ่าตัวตายที่เกิดจากสภาวะกดดัน สิ่งเหล่านี้ทำให้เกิดปัญหาเด็กถูกทอดทิ้ง เด็กเร่ร่อนและเด็กไม่ได้เรียนหนังสือ แม้ปัญหานี้ทางรัฐบาลพยายามจะแก้ปัญหา แต่ก็ยังไม่ครอบคลุม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2558) ข้อมูลของสำนักงาน (สสส.) ระบุว่าเด็กปฐมวัยไทย 0-5 ปีในรอบ 15 ปีที่ผ่านมาจนถึงปี พ.ศ. 2557 มีพัฒนาการล่าช้าถึงร้อยละ 30 โดยพัฒนาการทางภาษามีความล่าช้าถึงร้อยละ 20 ซึ่งจะมีผลอย่างยิ่งต่อการศึกษาเรียนรู้ในระดับการศึกษาในชั้นต่อไป ปัญหาเด็กปฐมวัยไทยยังคงเป็นปัญหาเรื้อรังที่ยังไม่ได้มีการแก้ไขจริงจังจากภาครัฐ สังเกตจากงบประมาณการลงทุนการศึกษาในระดับ

ปฐมวัยที่มีจำนวนค่อนข้างน้อย เพียงร้อยละ 12 เท่านั้น ในกลุ่มเด็กวัย 6 – 12 ปี อาจชี้ให้เห็นปัญหาต่อเนื่องอันเกิดมาตั้งแต่แรกคลอดจนมาสู่ระดับปฐมวัยและปรากฏปัญหาชัดในวัยเรียน (สุภาพจิต, 2557) เด็กไทยอายุ 6-12 ปีทั่วประเทศมี IQ เฉลี่ยเท่ากับ 98.39 ต่ำกว่าค่ากลางมาตรฐานสากล (=100) ซึ่งถ้าหากประเด็นปัญหาในระดับปฐมวัยยังไม่ได้รับการแก้ไขเชื่อว่า ปัญหาด้าน IQ และ EQ ของเด็กในวัยเรียนก็จะคงสภาพแบบเดิมอย่างต่อเนื่อง ช่วงวัยรุ่น 13-17 ปี ข้อมูลชี้ว่าเด็กไทยใช้อินเทอร์เน็ตมากขึ้น พฤติกรรมการไล่เลื้อยสายเดี่ยว เกะกะอก นุ่งกางเกงขาสั้น มีจำนวนมาก มีจำนวนผู้รับไม่ได้เพิ่มสูงขึ้นอย่างชัดเจนจากร้อยละ 56.0 ในปี พ.ศ. 2554 เป็นร้อยละ 61.3 ในปี พ.ศ. 2557 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1 มีระบบดูแลช่วยเหลือในสถานศึกษาทุกระดับ ทุกประเภท มียุทธศาสตร์ มาตรการและจุดเน้นในการพัฒนาคุณภาพระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนทั้งระบบอย่างต่อเนื่องทั้ง 5 ด้าน คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองผู้เรียน ด้านการส่งเสริมนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาและด้านการส่งต่อนักเรียน จำนวนนักเรียนในเขตบริการปีการศึกษา 2558 มีนักเรียนทั้งหมด 43,890 คน มีจำนวนเด็กด้อยโอกาสที่ประกอบด้วยเด็กยากจน 15,878 คน เด็กกำพร้า 55 คน เด็กถูกทอดทิ้ง 19 คน ชนกลุ่มน้อย 15 คน เด็กถูกทำร้าย 14 คน มีจำนวนนักเรียนที่มีความบกพร่อง (เด็กพิเศษ) ประกอบด้วย เด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ 1,229 คน เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา 93 คน เด็กที่มีความพิการซ้ำซ้อน 75 คน เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย 60 คน และเด็กออทิสติก 44 คน จากการประเมินการอ่านการเขียนของนักเรียนในสังกัด มีจำนวนโรงเรียนที่เข้ารับการประเมิน 168 โรงเรียน มีโรงเรียนไม่ปลอดการอ่าน 40 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 23.80 โรงเรียนที่ไม่ปลอดการเขียน 67 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 39.88 จำนวนนักเรียนที่เข้ารับการประเมินความสามารถด้านการอ่าน การเขียน จำนวน 13,419 คน ต้องปรับปรุงด้านการอ่านอย่างเร่งด่วน 155 คน ปรับปรุงด้านการเขียนอย่างเร่งด่วน 803 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1, 2559)

จากสิ่งที่กล่าวมาทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาปัญหาที่แท้จริงในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน อำเภอพยุหะคีรีสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1 เพื่อหาแนวทางการส่งเสริมการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้ประสบความสำเร็จ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อ นักเรียน ครูผู้รับผิดชอบ ผู้บังคับบัญชา ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้นำไปวางแผน พัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีประสิทธิภาพต่อไป

คำถามการวิจัย

ในการทำการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดจุดคำถามของการทำวิจัยไว้ดังนี้

1. ปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน ในอำเภอพยุหะคีรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1 เป็นอย่างไร
2. แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน ในอำเภอพยุหะคีรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1 เป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

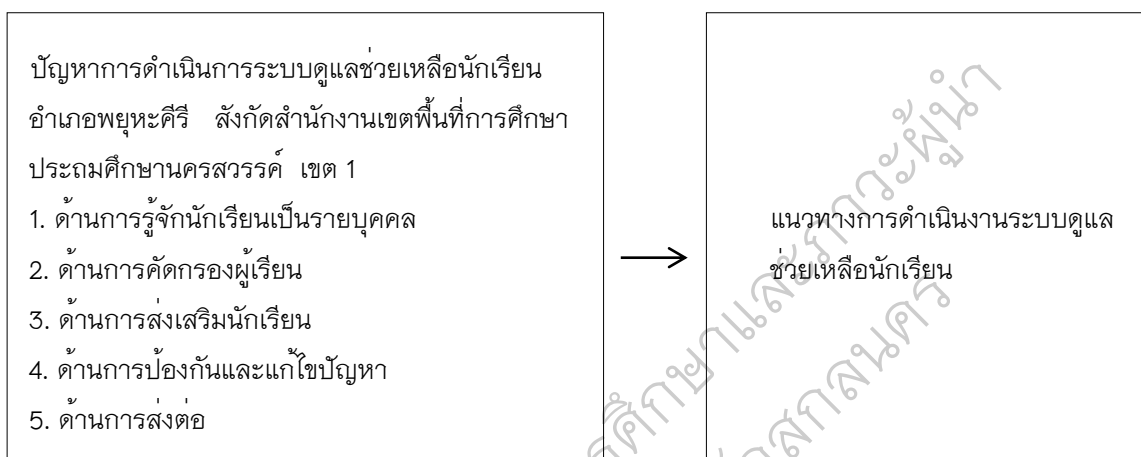
ในการทำการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการทำวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน ในอำเภอพยุหะคีรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1

2. เพื่อหาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน ในอำเภอพยุหะคีรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1

กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการศึกษาปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน ในอำเภอพยุหะคีรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1 ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา และด้านการส่งต่อ ผู้วิจัยเสนอกรอบแนวคิด ดังนี้ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2552, หน้า 15)

ภาพประกอบ 1 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานของโรงเรียน อำเภอพยุหะคีรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 236 คน จำแนกเป็น ผู้บริหารโรงเรียน 34 คน และครูผู้สอน 202 คน ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่าง โดยการใช้ตารางการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างมีประชากร จำนวน 236 คน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 148 คน จากการเปิดตารางของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) จำแนกเป็นผู้บริหารจำนวน 18 คนและครูปฏิบัติการ จำนวน 138 คน โดยใช้วิธีการจับฉลาก

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับ ของ ลีเคอร์ท ซึ่งสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามความคิดเห็นของ ผู้บริหารและครูผู้สอน จำนวน 1 ฉบับ แบ่งเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็น Check List ตอนที่ 2 มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือ มี 5 ด้าน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขออนุญาตรับรองจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ถึงผู้บริหารโรงเรียนและครูในอำเภอพยุหะคีรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1 ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง
2. นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปให้ผู้บริหารโรงเรียนและครูในอำเภอพยุหะคีรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม
3. รวบรวมแบบสอบถามคืนมาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ดำเนินการจัดกระทำตามขั้นตอนการวิจัยต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้สถิติในการวิจัย คือ ค่าความถี่ (f) ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สรุปผลการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. ปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในอำเภอพยุหะคีรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1 พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางเมื่อแยกเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการส่งเสริมนักเรียน ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งต่อนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาและด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยแต่ละด้านมีปัญหารูปได้ ดังนี้

1.1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล พบว่ามีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง อันดับหนึ่งคือ ครูมีการนำข้อมูลนักเรียนรายบุคคลไปใช้ส่งเสริม พัฒนาและช่วยเหลือนักเรียน รองลงมาคือผู้บริหารมีการนิเทศติดตามผลเกี่ยวกับการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลสม่ำเสมอ และอันดับสามคือ ครูมีการรวบรวมข้อมูลนักเรียนเพิ่มเติมจากผู้ปกครองนักเรียนและชุมชน

1.2 ด้านการคัดกรองนักเรียน พบว่ามีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง อันดับหนึ่งคือ โรงเรียนมีการจัดประชุมสร้างความเข้าใจกับครู บุคลากรในโรงเรียนในการใช้เครื่องมือการคัดกรองนักเรียน รองลงมาคือ ครูจัดทำเอกสารสารสนเทศผลการคัดกรองนักเรียนและจัดเก็บอย่างเป็นระบบ และอันดับสามคือ ครูนำผลการประเมินนักเรียนกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหารายงานให้ผู้บริหารทราบอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

1.3 ด้านการส่งเสริมนักเรียน พบว่ามีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง อันดับหนึ่ง คือ ผู้บริหารสนับสนุนเงินงบประมาณในการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานักเรียนตามความเหมาะสม รองลงมาคือ ครูมีการประเมินสรุปผลกิจกรรมส่งเสริมพัฒนานักเรียน และอันดับสามคือ ครูจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนานักเรียนเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์

1.4 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา พบว่ามีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง อันดับหนึ่ง คือ โรงเรียนมีการพัฒนาครูให้มีความรู้และทักษะตลอดจนเทคนิคต่างๆ ในการให้คำปรึกษากับนักเรียน รองลงมาคือ โรงเรียนมีการวางแผนเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาในการติดตามดูแลช่วยเหลือนักเรียน และอันดับสามคือ ผู้เกี่ยวข้องมีการตรวจสอบและติดตามผลการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในกลุ่มเสี่ยงหรือมีปัญหา

1.5 ด้านการส่งต่อนักเรียน พบว่ามีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง อันดับหนึ่ง คือ โรงเรียนมีการประชุม การวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนเพื่อแยกประเภทการส่งต่อภายในหรือภายนอกอย่างชัดเจน รองลงมาคือ ครูที่ปรึกษามี การส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาไปยังครูแนะแนว/ครูฝ่ายปกครอง/ครูวิชาการให้ความช่วยเหลือนักเรียน การส่งต่อภายใน และอันดับสามคือ ครูจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการส่งต่อนักเรียนที่ต้องช่วยเหลือ

2. แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในอำเภอยะหริ่ง จังหวัด สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1

2.1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล แนวทางการดำเนินงาน คือ ผู้บริหารและครูมีการวางแผน ร่วมกันในการจัดเก็บข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างเป็นระบบ สะดวกในการนำออกมาใช้สร้างความไว้วางใจกับ ผู้ปกครองในการติดตามข้อมูลนักเรียน มีการจัดประชุมชี้แจงหรือประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองเข้าใจถึงประโยชน์ของ การให้ข้อมูลนักเรียนเพิ่มเติมกับครูหรือครูที่ปรึกษา มีการนำข้อมูลจากการนิเทศ การสรุปผลการนิเทศ มาปรับปรุง พัฒนาการดำเนินงานต่อไป

2.2 ด้านการคัดกรองนักเรียน แนวทางการดำเนินงาน คือ ผู้บริหารจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับครู ครูที่ปรึกษา สร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้เครื่องมือการคัดกรองนักเรียนและปฏิบัติตามให้ถูกต้อง มีการบันทึกข้อมูลการคัดกรองนักเรียนที่เป็นปัจจุบัน ส่งเสริมให้ครูมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการคัดกรองนักเรียน มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดระบบการคัดกรองนักเรียน

2.3 ด้านการส่งเสริมนักเรียน แนวทางการดำเนินงาน คือ ผู้บริหารและครูมีการวิเคราะห์โครงการ ในการส่งเสริม พัฒนานักเรียนร่วมกันเพื่อจัดสรรงบประมาณได้ตรงกับความต้องการ มีการหางบประมาณเพิ่มเติม จากหน่วยงานภายนอกเพื่อมาสนับสนุน โครงการที่จัดขึ้นมีการสรุปอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่อง กิจกรรมมีความ หลากหลายเพื่อมาพัฒนานักเรียนได้ตามความเหมาะสม มีการรายงานผู้บริหาร ผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้อง ในการดำเนินงานส่งเสริม พัฒนานักเรียน

2.4 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา แนวทางการดำเนินงาน คือ มีการจัดอบรมพัฒนาครูอย่างเป็น ระบบจากผู้เชี่ยวชาญด้านเทคนิคการให้คำปรึกษาโดยเฉพาะ มีการจัดทำคู่มือในการวางแผน ป้องกันปัญหาที่อาจเกิด ขึ้นกับนักเรียนเพื่อเป็นคู่มือให้กับครูในการป้องกันแก้ไขปัญหา นักเรียน มีการจัดเวทีแลกเปลี่ยนทักษะ เทคนิค การให้ คำปรึกษาและการแก้ปัญหานักเรียน แต่งตั้งคณะกรรมการในการตรวจสอบ ติดตามผลการพัฒนานักเรียน อย่างเป็นระบบเพื่อให้เกิดความสะดวกในการป้องกันแก้ไขปัญหาและมีการนำผลติดตาม ตรวจสอบมาวิเคราะห์ และช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง

2.5 ด้านการส่งต่อนักเรียน แนวทางการดำเนินงาน คือ โรงเรียนมีการจัดทำคู่มือวิเคราะห์ข้อมูล ผู้เรียนในการแยกประเภทนักเรียน ชี้แจงผู้ที่เกี่ยวข้องที่ในการสร้างความเข้าใจในการดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลผู้เรียน ชัดเจน มีการจัดประชุมชี้แจงครูที่รับผิดชอบในการรับการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาเพื่อให้แก้ปัญหานักเรียนที่ได้ส่งต่อ อย่างตรงประเด็น มีการติดตาม สรุปผลอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่อง พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศที่เป็นปัจจุบัน และรวดเร็วในการส่งต่อนักเรียนที่ต้องได้รับการช่วยเหลือ

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่องแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในอำเภอยะหริ่ง จังหวัด สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1 สามารถอภิปรายผล ดังนี้

1. จากผลการวิจัยเรื่อง แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในอำเภอ พยุหะคีรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1 อาจเนื่องมาจาก ระบบการทำงาน ที่มีการประชุม ชี้แนะไม่ชัดเจน ผู้บริหารไม่มีการนิเทศติดตามอย่างต่อเนื่อง ครูและบุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับเครื่องมือในการเก็บข้อมูล การบันทึกข้อมูลเป็นลายลักษณ์อักษร การจัดเก็บสารสนเทศที่เป็นปัจจุบัน รวมถึง การประสานความร่วมมือไปยังผู้เกี่ยวข้องทั้งระบบภายในและภายนอก สามารถอภิปรายผลในแต่ละด้านได้ดังนี้

1.1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง อาจเนื่องมาจาก ครูมีการนำข้อมูลนักเรียนรายบุคคลไปใช้ส่งเสริม พัฒนาและช่วยเหลือนักเรียน ผู้บริหารมีการนิเทศติดตามผล เกี่ยวกับการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลสม่ำเสมอ และครูมีการรวบรวมข้อมูลนักเรียนเพิ่มเติมจากผู้ปกครองนักเรียน และชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุทธิรัตน์ หัตถกิจ (2552, หน้า 62) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาและแนวทางการแก้ไขการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 พบว่าปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 ด้านการรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคลโดยรวมและรายช้อยู่ในระดับปานกลาง

1.2 ด้านการคัดกรองนักเรียน โดยภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง อาจเนื่องมาจาก สถานศึกษามีการจัดประชุมสร้างความเข้าใจกับครู บุคลากรในโรงเรียนในการใช้เครื่องมือการคัดกรองนักเรียน ครูจัดทำเอกสารสารสนเทศผลการคัดกรองนักเรียนและจัดเก็บอย่างเป็นระบบ และครูนำผลการประเมินนักเรียน กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหารายงานให้ผู้บริหารทราบอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของ วิรัตน์ วิชาพร (2558, หน้า 83) ได้ทำการวิจัย เรื่องแนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนในจังหวัดกำแพงเพชร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจักษ์ศิลปาคม เขต 41 พบว่า การดำเนินงาน ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนในจังหวัดกำแพงเพชร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 ด้านการคัดกรองนักเรียนในภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

1.3 ด้านการส่งเสริมนักเรียน โดยภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหาร สนับสนุนเงินงบประมาณในการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนา นักเรียนตามความเหมาะสม ครูมีการประเมินสรุปผล กิจกรรมส่งเสริมพัฒนานักเรียน และ ครูจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนานักเรียนเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรชนก รัตมีรัตน์ (2552, หน้า 63) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหา การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 พบว่า ด้านการส่งเสริมนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

1.4 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา โดยภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง อาจเนื่องมาจาก สถานศึกษามีการพัฒนาครูให้มีความรู้และทักษะตลอดจนเทคนิคต่างๆ ในการให้คำปรึกษากับนักเรียน สถานศึกษา มีการวางแผนเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาในการติดตามดูแลช่วยเหลือนักเรียน และ ผู้เกี่ยวข้องมีการตรวจสอบ และติดตามผลการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในกลุ่มเสี่ยงหรือมีปัญหา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประชัน ธิมา (2556, หน้า 84) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 พบว่า ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ภาพรวมอยู่ใน ระดับปานกลาง

1.5 ด้านการส่งต่อนักเรียน โดยภาพรวม มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง อาจเนื่องมาจากสถานศึกษา มีการประชุมการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนเพื่อแยกประเภทการส่งต่อภายในหรือภายนอกอย่างชัดเจน ครูที่ปรึกษา มีการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาไปยังครูแนะแนว/ครูฝ่ายปกครอง/ครูวิชาการให้ความช่วยเหลือนักเรียน การส่งต่อ ภายใน และ ครูจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการส่งต่อนักเรียนที่ต้องช่วยเหลือ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ

สุทธิรัตน์ หัตถกิจ (2552, หน้า 65) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาและแนวทางการแก้ไขการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 พบว่า ด้านการส่งต่อให้นักเรียนโดยรวม และรายชื่ออยู่ในระดับปานกลาง

2. หาแนวทางการจัดการความขัดแย้งในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1

2.1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในอำเภอพยุหะคีรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1 โรงเรียนควรมีการกำหนดปฏิทินในการวางแผนการบันทึกข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล จัดทำเป็นแฟ้ม มีการจัดระบบข้อมูลนักเรียนที่สะดวกในการนำออกมาใช้เป็นข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประนอม แก้วสวัสดิ์ (2556, หน้า 59) ที่พบว่า โรงเรียนควรมีแผนและปฏิทินปฏิบัติงานจัดเก็บข้อมูลพื้นฐานนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานเตรียมความพร้อม ต้องมีการวางแผนดำเนินงานเพื่อจะได้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนเป็นสำคัญ

2.2 ด้านการคัดกรองนักเรียน แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในอำเภอพยุหะคีรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1 ผู้บริหารควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับครู ครูที่ปรึกษา สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้เครื่องมือการคัดกรองนักเรียนและปฏิบัติตามให้ถูกต้องมีการบันทึกข้อมูลการคัดกรองนักเรียนที่เป็นปัจจุบัน ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ เจริญ กางกรณ (2558, หน้า 76) ที่พบว่าควรมีการประชุมชี้แจงครูและบุคลากรให้ทำความเข้าใจในการใช้เกณฑ์โดยผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้ ประสานงานให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการคัดกรองและชี้แจงผู้ปกครองให้ทราบถึงประโยชน์ในการคัดกรองนักเรียน นอกจากนี้ครูต้องตระหนักในการเก็บข้อมูลนักเรียนเป็นความลับ

2.3 ด้านการส่งเสริมนักเรียน แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในอำเภอพยุหะคีรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1 ผู้บริหารควรมีการจัดสรรงบประมาณในการสนับสนุนส่งเสริมพัฒนานักเรียนแต่ละด้านอย่างชัดเจน ควรมีการประชุม สร้างความเข้าใจในการสร้างแบบประเมินเพื่อสรุปผลกิจกรรมตรงตามวัตถุประสงค์ ผู้บริหารมีการนิเทศติดตามความก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง จัดทำกิจกรรมที่หลากหลายให้ครูเพื่อมาพัฒนานักเรียนได้ตามความเหมาะสม ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ สายใจ แซ่โซว (2551, หน้า 74) ที่พบว่า ผู้บริหารควรจัดอบรมให้ครู สนับสนุนงบประมาณในการเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ และสร้างความเข้าใจที่ตรงกัน นอกจากนี้ต้องมีการประสานความร่วมมือไปยังผู้ปกครองเพื่อให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพัฒนานักเรียน

2.4 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในอำเภอพยุหะคีรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1 ควรมีการจัดอบรมพัฒนาครูอย่างเป็นระบบจากผู้เชี่ยวชาญด้านเทคนิคการให้คำปรึกษาโดยเฉพาะ มีการจัดทำคู่มือในการวางแผนป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นกับนักเรียนและมีการขอความร่วมมือประสานงานไปยังผู้ที่เกี่ยวข้องซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิรัตดา วิชาพร (2558, หน้า 97) ที่พบว่า โรงเรียนควรมีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับครู จัดกิจกรรมแก้ไขปัญหาให้กับนักเรียนที่มีปัญหา โดยติดต่อประสานงานและขอความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่มีความรู้ ความสามารถในการจัดกิจกรรม และมีการนิเทศ ติดตามผลการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง

2.5 ด้านการส่งต่อนักเรียน แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในอำเภอพยุหะคีรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1 ควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อกำหนดเกณฑ์ในการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนเพื่อแยกประเภทการส่งต่อภายในหรือภายนอกอย่างชัดเจน มีการจัด

ประชุมชี้แนะครูที่รับผิดชอบในการรับการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาเพื่อให้แก้ปัญหาให้นักเรียนที่ได้ส่งต่ออย่างตรง
ประเด็นการ รวดเร็วในการให้ความช่วยเหลือ ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุทธิรัตน์ หัตถกิจ
(2552, หน้า 78) ที่พบว่า โรงเรียนควรมีการแต่งตั้งผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบ มีการติดต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการส่ง
ต่อนักเรียนในการให้ความช่วยเหลือ ดำเนินงานอย่างเป็นระบบ ขั้นตอน บรรลุจุดประสงค์ในการส่งต่ออย่างชัดเจน

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการหาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในอำเภอ
พยุหะคีรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1 ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ผู้บริหารและครูควรตระหนักถึงความสำคัญในการบันทึก
ข้อมูลของนักเรียนรายบุคคลให้ถูกต้อง มีการบันทึกข้อมูลเพิ่มเติมจากผู้ปกครองนักเรียน

1.2 ด้านการคัดกรองนักเรียน ผู้บริหารควรจัดประชุมเชิงปฏิบัติการด้านการคัดกรองนักเรียนให้กับ
ครู ส่งเสริมให้ครูมีการศึกษาดูงานด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

1.3 ด้านการส่งเสริมนักเรียน ผู้บริหารควรมีการจัดสรรงบประมาณให้ตรงกับโครงการในการ
ส่งเสริมนักเรียน มีการระดมทุนงบประมาณจากหน่วยงานภายนอกสนับสนุน

1.4 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ผู้บริหารควรจัดอบรมครูโดยจัดหาวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญ
เฉพาะด้าน ทางทักษะและเทคนิคการให้คำปรึกษา

1.5 ด้านการส่งต่อนักเรียน ผู้บริหารควรประชุมคณะกรรมการในการวางโครงสร้างที่ชัดเจน ชี้แจงให้ครู
ทุกคนได้เข้าใจถึงการส่งต่อนักเรียนทั้งภายในและภายนอก

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการศึกษารูปแบบการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มี
ประสิทธิภาพ

2.2 ศึกษาศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1 ในภาพรวมของจังหวัดนครสวรรค์

เอกสารอ้างอิง

เจริญ กางกรณ, (2558). แนวทางการส่งเสริมการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนกลุ่มบ้าน
ไร่เนินเหล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. นครสวรรค์:
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

ประชัน ธิมา, (2556). แนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2. วิทยานิพนธ์ วิทยานิพนธ์ ค.ม. นครสวรรค์:
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

ประนอม แก้วสวัสดิ์, (2556). สภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18. วิทยานิพนธ์ ค.ม. จันทบุรี:
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

- พรชนก รัตมีรัตน์, (2552). ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- วิรัตดา วิชาพ. (2558). แนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนในจังหวัด กำแพงเพชร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประมัตยมศึกษา เขต 41. วิทยานิพนธ์ ค.ม. นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- สายใจ แซ่โซว. (2551). ปัญหาและข้อเสนอแนะการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2. วิทยานิพนธ์ ปริญญา มหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี
- สุทธิรัตน์ หัตถกิจ, (2552). ปัญหาและแนวทางการแก้ไขการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1. (2560). ข้อมูลสารสนเทศ กลุ่มนโยบายและแผน ปี 2560. นครสวรรค์:สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 1